

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

1. ทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนเพื่อทดสอบระบบการทำเกษตรยั่งยืนในพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชน

1.1 การทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตข้าวนา

- 1) เทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืช
- 2) เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวนา
- 3) ทดสอบเทคโนโลยีการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงข้าวนา โดยการปลูกพืชตระกูลถั่วหมุนเวียน

1.2 การทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตข้าวไร่

- 1) การทดสอบประสิทธิภาพเชื้อไมคอร์ไรซาในการเพิ่มความสามารถในการดูดซับฟอสฟอรัสของข้าวไร่
- 2) การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงข้าวไร่

2. การศึกษากระบวนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการธนาคารข้าว

- 1) ร่วมกับชุมชนกำหนดแนวทางในการนำผลผลิตข้าวนาส่วนที่เพิ่มบางส่วนจากการจัดการธาตุอาหารพืชมาร่วมในกิจการธนาคารข้าว
- 2) ร่วมกับชุมชนในการกำหนดกฎระเบียบในการตั้งคณะทำงานและกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์การบริหารจัดการ
- 3) ศึกษาดูงานการบริหารธนาคารข้าว

3. การทดสอบพืชทางเลือกที่สร้างรายได้

- 1) คัดเลือกพืชทางเลือกที่สร้างรายได้ในชุมชน
- 2) จัดเวทีชุมชนเพื่อศึกษาชนิดพืชที่ชุมชนต้องการปลูกเพื่อสร้างรายได้
- 3) ทดสอบการปลูกพืชทางเลือกที่ชุมชนต้องการ
- 4) ศึกษาการยอมรับพืชทางเลือกที่ชุมชนต้องการ
- 5) ศึกษาดูงานการปลูกพืชทางเลือกที่สร้างรายได้
- 6) คำว่าวัสดุอุปกรณ์และจ้างเหมาบริการ

4. รวบรวม อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและความหลากหลายทางชีวภาพ

4.1 การวิจัยฟื้นฟูแหล่งอาหาร (Food bank) และความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง

- 1) จัดเวทีนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการวิจัย ปีงบประมาณพ.ศ. 2557 และหารือร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนที่ต้องดำเนินการต่อ

2) ประชุมร่วมกับผู้นำ สมาชิกชุมชน เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการในการอนุรักษ์ ป่า และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน โดยมีแนวทางดังนี้

- การเพาะขยายพันธุ์พืชที่มีปริมาณลดน้อยลง หายากใกล้สูญหาย หรือพืชที่ชุมชน ใช้ประโยชน์
- การฟื้นฟูแหล่งอาหารและสมุนไพร (การปลูกเพิ่มในระดับครัวเรือน ชุมชน ป่าชุมชน การจัดทำแปลงรวบรวมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งอาหาร)
- การถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาพืชท้องถิ่นในชุมชนสู่คนรุ่นใหม่และคนชุมชน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้และภูมิปัญญาระหว่างชุมชน

3) ปฏิบัติตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

4) ติดตามความก้าวหน้าของโครงการ

5) สรุปผลการดำเนินโครงการร่วมกัน

4.2 การวิจัยและพัฒนาเห็ดท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งอาหารและรายได้สำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง

- 1) ศึกษาความหลากหลายของเห็ดและภูมิปัญญาในการจัดการและใช้ประโยชน์จากเห็ดท้องถิ่นในชุมชน
- 2) ศึกษาความสัมพันธ์และลักษณะการกระจายตัวของเห็ดในพื้นที่
- 3) ทดสอบวิธีการอนุรักษ์พันธุ์เห็ดท้องถิ่นและแหล่งอาศัยของเห็ด รวมทั้งรูปแบบการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเห็ดในธรรมชาติ
- 4) พัฒนาค่ายอดองค์ความรู้ของชุมชน และหาแนวทางการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าเห็ดท้องถิ่น
- 5) ศึกษาและพัฒนานำร่องชุมชนต้นแบบที่มีการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของเห็ดท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

4.3 การวิจัยอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ ป่า และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรอย่างยั่งยืน

- 1) คัดเลือกสมุนไพรและยาพื้นบ้านที่มีศักยภาพสำหรับใช้ดูแลสุขภาพเบื้องต้น
- 2) ประเมินปริมาณการใช้ประโยชน์สมุนไพรและยาพื้นบ้านสำหรับใช้ดูแลสุขภาพเบื้องต้น
- 3) เผยแพร่องค์ความรู้และสนับสนุนการใช้ประโยชน์สมุนไพรและยาพื้นบ้านสำหรับใช้ดูแลสุขภาพเบื้องต้นในชุมชน
- 4) เพาะขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์

พื้นที่ดำเนินการวิจัย/เก็บข้อมูล

โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง อ.ท่าสองยาง จ.ตาก